

HLEDÁNÍ ŠŤASTNÉHO ŽIVOTA - ANEB JAK SE POSTAVIT K BUDOUCNOSTI

D. Pirc, Chodov 21.9.2013

Tajemství šťastného života je dnes velmi aktuální a populární téma. V Bibli máme příklad člověka, který prožil velmi dlouhý a pestrý život.

Víte, kdo to byl?

„I zesnul Abraham a zemřel v utěšeném stáří, stár a sytý svých dnů, a byl připojen ke svému lidu. Jeho synové Izák a Izmael ho pochovali do makpelské jeskyně.“(1M 25,8)

A ještě jeden text: *„Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal.“ 1M24,1*

Možná bychom našli více lidí, o kterých to bylo řečeno, ale Abraham je z mnoha důvodů ideálním příkladem pro dnešní uspěchanou dobu. Abrahamův konec je zde popsán tak, že působí jako happy end dlouhého a spokojeného bytí.

Jenže když se trošku zamyslíme nad Abrahamovým životem a životem jeho ženy Sáry, zjistíme, že je to minimálně poněkud nepřesné tvrzení. Abraham a Sára dostali od Boha příkaz opustit vše, co znali – svou zemi, domovy, rodiny. Měli cestovat do země, o které nevěděli nic.

V průběhu života byl Abraham minimálně dvakrát v nebezpečí smrti. Sára zase byla nucena si projít ponížením, když byla odvedena do harému, protože ji Abraham vydával za svou sestru.

Poté museli dlouho čekat na své první dítě, což bylo o to bolestivější, že dostávali opakovaně Boží ujištění, že budou mít děti jako hvězd na nebi a jako prachu na zemi.

Asi jen ti, kteří se dětí nemohou dočkat, chápou, jak mučivě muselo takové ujišťování působit.

Možná i to bylo důvodem pro další rodinné drama, spojené s narozením Izmaele. To ve svém důsledku vedlo k vyhnání dvou lidí z rodinného kruhu a zvláště pro Abrahama bylo velmi bolestivé.

Když se konečně vytouženého dítěte Izáka dočkali, přišla těžká zkouška s jeho obětováním. Tehdy byl Abrahám vystaven strašlivé zkušenosti ztráty syna, na kterého tak dlouho čekal.

Jak Abraham, tak Sára, neměli lehký život. Prožili mnoho zkoušek, které prověřovaly jejich víru. A nyní, na konci příběhu, kdy Abraham umírá, se zdá, že vše dopadlo nakonec dobře. Abraham působí, že je sám se svým životem spokojen, je sytý dnů. A Bůh mu ve všem žehnal.

Požehnal mu ale opravdu ve všem? Jaká dvě hlavní zaslíbení Abraham od Boha dostal?

Abychom si na to mohli řádně odpovědět, musíme se vrátit v příběhu o kus zpět – do smutného okamžiku, kdy Abrahamovi umírá jeho žena Sára.

Tedy dělá Abraham dvě zdánlivě nepodstatné věci, které jakoby spolu nesouvisely. Kupuje pole s jeskyní, kde by mohl pohřbít Sáru a pověřuje svého služebníka, aby pro Izáka našel ženu.

Proč se vracím právě k těmto dvěma událostem?

Bylo by chybou domnívat se, že Bible je jen kniha, která popisuje, co se stalo. Tora znamená vyučování – popisuje události ne proto, že se staly, ale proto, aby nás něco naučily.

Tak je tomu i s těmito dvěma texty, které pouze zdánlivě působí nepodstatně, ale které nám pomohou napovědět, proč text na sklonku Abrahamova života říká, že mu Bůh ve všem poželal.

Připomeňme si, jaké hlavní zaslíbení Abrahám dostal od Boha: Nejméně pětkrát je mu zaslíbena země, do které je Bůh přivedl.

„poté, co se Lot od něho oddělil, řekl Hospodin Abramovi: rozhlédni se z místa, na němž jsi, pohlédni na sever i na jih, na východ i na západ, neboť celou tuto zemi, kterou vidíš, dám tobě a tvému potomstvu až na věky (1M 13, 14-15), a o verš dále – „teď projdi křížem krážem tuto zemi, neboť ti ji dávám.“

A druhé zaslíbení? Opět minimálně pětkrát je jim zaslíbeno početné potomstvo.

„a učiním, že tvého potomstva bude jako prachu země. Bude-li kdo moci sečíst prach země, pak bude i tvé potomstvo sečteno.“ (1M 13, 16)

Nyní, o mnoho let později, v čase, kdy Sára zemřela, nemá Abraham vůbec žádnou půdu ve svém vlastnictví. Musí se doprošovat u Efróna a vyprosit si možnost koupit malý kousek pole s jeskyní, kde by mohl pohřbít svoji ženu. Nakonec uspěje, ale platí za ten kousíček země, ze svého nesmyslně vysokou cenu ve stříbře.

To vůbec nevypadá na splnění zaslíbení: všechnu zemi na sever, jih, východ a západ ti dám.

Ať to vezmeme zleva nebo zprava, Boží sliby, týkající se Zaslíbené země i početného potomstva vypadají v době Sářiny smrti, přinejmenším jako hodně vzdálené sny.

Koupě pole a vyslání služebníka pro Izákovu manželku je ale přesně tou odpovědí, kterou na tyto zatím nesplněná zaslíbení nezlomný Abraham dává. Kupuje první kousek země Kanaánské, který bude jediným kusem zaslíbené země, který Abraham bude za svého života vlastnit.

Pro zajištění druhého zaslíbení Abraham hledá ženu pro Izáka.

Izák v té době už nebyl žádný mladík – v čase smrti Sáry mu bylo už 37 let a byl stále svobodný. Z dnešního pohledu bychom řekli, že byl na nejlepší cestě stát se starým mládencem. Abraham měl sice v něm vytouženého syna, ale ten se neměl k tomu, aby pokračoval dál v rozvíjení svého rodu.

Je zajímavé, že i tady musí Abraham (zastupovaný služebníkem) celkem tvrdě vyjednávat podobně jako s Chetejci a stojí ho to opět hodně peněz. Text říká, že přinesl darem zlato, stříbro a oblečení a celé rodině Rebeky dal cenné dary.

A podobně jako u vyjednávání s Efronem o pole, nechybí ani tady dohadování s Lábanem-Rebečiným bratrem, který není nadšen, že jeho sestra od nich odejde. Nakonec vše dobře dopadne a tyto dvě zdánlivě nedůležité epizody – koupě pole a získání manželky pro Izáka se nám propojí do zajímavého vyústění.

Ano, Abraham dostane zemi. Ano, bude mít i nespočet dětí. Ale tyto věci se nestanou rychle, snadno a bez obtíží. Ani země, ani potomstvo nespadlo Abrahamovi z nebe. Naopak, Abraham hraje důležitou roli v dosažení Božího zaslíbení. Musí investovat mnoho energie, úsilí a vlastních prostředků k tomu, aby dosáhl cíle. Boží zaslíbení zde není pouhým příslibem, že to Pán Bůh zařídí.

Ve skutečnosti je zaslíbení pro Abrahama a jeho potomstvo Boží pozvánkou k tomu, aby se na celém projektu podíleli. Bůh je v tom nenechá samotné a pomůže jim. Ale ne bez Abrahama a jeho rodiny, kteří budou mít někdy pocit, že stojí před neřešitelnými překážkami.

Pro Židy je toto zaslíbení, dané před 4000 lety stále živé. Země a potomstvo. Ten příběh pro ně ještě neskončil a trvá dodnes. Stejně jako tehdy, ani dnes Boží zaslíbení neznamena, že máme nechat budoucnost na Bohu. Tato myšlenka by byla v zásadním rozporu s tím, co se nám Bible snaží v první knize Mojžíšově říci. Pokud bychom to chtěli trochu odvážně popsat, můžeme říci, že Abrahamův život působí tak, jako by si uvědomil, že Bůh je svým způsobem závislý na Abrahamovi. A jemu dává toto poznání úžasnou odvahu a schopnost bojovat i proti věcem a problémům, které vypadají neřešitelně.

Víra v Abrahamově podání neznamena pasivitu. Znamená odvahu jednat a nikdy se nevzdat. Budoucnost se stane, ale jsme to my Povolání, kterým byla dána síla tuto budoucnost naplnit. Abraham to věděl a podle toho se choval. Proto, i když na konci svého života vlastnil jen kousek půdy a viděl pouze dvě ze svých vnoučat – Jákoba a Ezaua, odcházel ze světa plný dnů, protože si mohl být jist tím, že naplnil svůj osud a připravil cestu těm, kteří mají přijít po něm.

Dvě děti a jeskyně stačily k tomu, aby o něm mohlo být napsáno – a Bůh požehnal Abrahamovi ve všem. Svěřit život do Božích rukou, mít víru, že cokoli se stane, má svůj význam, být si vědom toho, že jsem součástí většího celku a věřit, že další po mně budou pokračovat v tom, co jsem začal, dává člověku naději a uspokojení, které není možno zničit za žádných okolností.

Abraham měl tuto víru, a proto z tohoto světa odcházel spokojen.

Pro nás z tohoto textu plyne hodně poučení.

Málokdo z nás bude povolán ke stejnému úkolu jako Abraham. Každý ale nějaký úkol ve svém životě dostal.

Na nás je, abychom ho dokázali odhalit a pak s vírou plnit.

Být šťastný neznamena mít všechno, co chci nebo dostat všechno, co mi bylo slíbeno.

Být šťastný znamená prostě dokončit to, k čemu jsem byl povolán. Vykonat svou část a předat práci svým následníkům. „Spravedliví, i když zemřeli, jsou stále počítáni mezi živé...“ říká jedno židovské pořekadlo.

Lao-ce – čínský filosof, napsal, že tisíc mil dlouhá cesta začíná prvním krokem. Judaismus k tomu dodává – není na nás dokončit celou práci, ale nesmíme přestat dělat tu, která je naším úkolem.

Přál bych nám všem, abychom to dokázali.

Amen